

Sisäministeriö

Oikeuskanslerinvirastoon on saapunut oheinen Martin Scheininin oikeuskanslerille osoittama 28.4.2020 päivätty kantelu.

Kantelussa arvostellaan muun muassa valtioneuvoston, sisäasiainministeriön ja Rajavartiolaitoksen menettelyä liittyen valtioneuvoston 17.3.2020 ja 7.4.2020 tekemiin päätöksiin koskien rajanylityspaikkojen sulkemista. Kantelun mukaan Rajavartiolaitos on tiedottanut valtioneuvoston päätöksistä harhaanjohtavasti käyttäen oikeudellisesti velvoittavilta näyttäviä ilmaisia. Lisäksi kantelussa arvostellaan valtioneuvoston päätösten 17.3.2020 ja 7.4.2020 valmistelun taustamuistioita.

Pyydän sisäministeriötä antamaan selvityksen, onko valtioneuvostossa 17.3.2020 ja 7.4.2020 tehtyjen päätösten rajavalvonnan väliaikaisesta palauttamisesta ja eräiden rajanylityspaikkojen väliaikaisesta sulkemisesta ja liikenteen rajoittamisesta valmistelun taustamuistioissa ja valtioneuvostolle annetussa aineistossa riittävän selvästi tuotu esille perustuslain 9 §:n mukainen liikkumisvapaus ja unionin kansalaisen oikeudet sekä erotettu oikeudellisesti velvoittavat päätökset ja suositukset,

Pyydän lisäksi sisäministeriötä hankkimaan Rajavartiolaitokselta Rajavartiolaitoksen viestintää ja ohjeita koskevan asian selvittämiseksi tarpeellisen selvityksen ja antamaan oman lausuntonsa asiasta. Selvitys ja lausunto tulee toimittaa oikeuskanslerinvirastoon 12.6.2020 mennessä.

Selvityksessä ja lausunnossa tulee ottaa kantaa myös seuraaviin kysymyksiin:

- kuka tai mikä on laatinut Rajavartiolaitoksen verkkosivuillaan julkaisemat valtioneuvoston rajanylitystä koskevista päätöksistä kertovat tiedotteet?
- millä tavoin tiedottamisessa on otettu huomioon, että perustuslain 9 §:n 2 momentin mukaan Suomen kansalaisella on aina oikeus lähteä maasta ja palata maahan?
- milloin, kenen aloitteesta, millä tavoin ja mistä syystä Rajavartiolaitoksen verkkosivuillaan julkaiseman tiedotteen sisältöä on kevään 2020 aikana muutettu?
- vastaavatko Rajavartiolaitoksen ja sisäministeriön käsityksen mukaan Rajavartiolaitoksen tiedottamisessa käytetyt ilmaiset (mm. ”sisärajoilla sallitaan”, ”ulkorajoilla sallitaan”, ”Suomen rajaviranomaiset sallivat”) valtioneuvoston 17.3.2020 ja 7.4.2020 tekemiä päätöksiä ja ovatko ne muuten asianmukaisia ottaen huomioon perustuslain 9 §:n 2 momentti?
- miten vastaisuudessa on tarkoitus toimia sisäministeriön ohjauksessa ja Rajavartiolaitoksessa viestinnän oikeudellisen virheettömyyden varmistamisessa sekä erityisesti suositusten ja velvoittavien normien selkeässä erottamisessa toisistaan?

Asiakirjat pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisessä muodossa (Word-, RTF- tai PDF-muoto) oikeuskanslerinviraston kirjaamon sähköpostiosoitteeseen kirjaamo@okv.fi, tarvittaessa turvasähköpostia käyttämällä. Toimittaessanne asiakirjat pyydän mainitsemaan asian diaarinumeron.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Minna Ruuskanen